

Gaisma

Nr. 4 (83) APRĪLIS 2026

AUDIOGRĀMATAS

Anna Frēdriksone – Zudusī

Lasa Jurģis Vancāns, 2026. gada ieraksts, 1 CD (9 st. 16 min.)

Klāra pamostas slimnīcā un saprot, ka ir pavisam slikti. Galva ir kā spainis, un viss ķermenis sāp, taču pats galvenais – viņa neko neatceras. Kā viņu sauc? Kas ar viņu ir noticis? Kā viņa šeit ir nokļuvusi? Policija uzskata, ka Klārai kāds gribējis kaitēt – viņa tika atrasta bezsamaņā dziļi jūrā, gandrīz noslīkusi. Klāra ir apņēmības pilna noskaidrot, kas ar viņu ir noticis, un talkā nāk viņas bijušais psihoterapeits, kurš ir tik izpalīdzīgs, ka sāk kļūt aizdomīgi... Un, kad viņa atrod savu dienasgrāmatu, kurā tiek pieminēts kāds vārdā nenosaukts vīrietis, kurš pret viņu bijis vardarbīgs, Klāra saprot, ka ir briesmās un nevienam nevar uzticēties.

Džila Mensela – Gada labākās kāzas

Lasa Anita Muiņniece, 2026. gada ieraksts, 1 CD (11 st. 54 min.)

Šīs kāzas norit ideāli līdz brīdim, kad līgavas šoferim tiek palūgts apmest vēl kādu loku ap baznīcu. Jo piepeši ir pazudis mācītājs. Līgava neceļ trauksmi. Viņa varbūt tikai pavisam nedaudz šaubās par to, vai vispār vēlas precēties. Neziņā atstātie viesi sāk vērot cits citu. Lotija starp viņiem ierauga savu pirmo mīlestību. Sirds iepukstas straujāk. Nevarētu taču būt, ka arī viņš joprojām jūt to pašu? Mācītāja sieva Rūbija vienmēr ir bijusi uzticīga un mīloša dzīvesbiedre. Bet nu viņas laulība jūk. Viss neatgriezeniski

mainīsies. Ideālās kāzas notiks - tikai ne šajā dienā. Un, iespējams, ne ar šiem saderinātajiem. Mīlestības pietiks visiem. Vēl tikai atliek tai ļauties.

Ēvalds Valters – Rusiāde. Manas skatuves un kara gaitas

Lasa Jurģis Vancāns, 2026. gada ieraksts, 1 CD (5 st. 34 min.)

"[...] Iekārtojot piemiņas istabu, atradu ar rakstāmmašīnu rakstītas, iepriekš nekad nepublicētas, Ēvalda Valtera atmiņas par skatuves un kara gaitām. Ar lielu interesi izlasīju un kopā ar Raitu Valteru nolēmām - jātop grāmatai. Tās ir atmiņas par strēlnieka cīņām Pirmajā pasaules karā, par aktiera gaitām gan ierakumos, gan pēckara periodā." (Aina Sļisarenko).

Kristīne Hanna – Sievietes

Lasa Dina Kāgane-Kovaļova, 2026. gada ieraksts, 1 CD (16 st. 35 min.)

Arī sievietes var būt varones. Kad jauniņā medmāsa Frensisa "Frenkija" izdzird šos vārdus, viņai tie ir kā atklāsme. Tikpat nepieredzējušu kā tie puisi, kuri nosūtīti karot uz Vjetnamu, arī Frenkiju satriec kara haoss un posts. Romāns ir vienas sievietes stāsts par došanos karā, tomēr tas izceļ gaismā visas sievietes, kuru ziedošanās savai valstij pārāk bieži tiek aizmirsta. Tas ir brīnišķīgs romāns par ciešām draudzībām un nelokāmu patriotismu, un neaizmirstamās galvenās varones ideālists un drosme kara apstākļos raksturo veselu laikmetu.

Marija Parra – Vārtsargs un jūra. (3 sējumi)

Grāmatas "Vafeļu sirdis" turpinājums. Divi labākie draugi – Lēna un Trille, kas abi kopā spējīgi uz trakām pārgalvībām, jau tuvojas pusaudžu vecumam. Sarežģītākas kļūst arī viņu attiecības ar vecākiem, kuru teiktais tiek apšaubīts. Kad Trille iemīlas kādā meitenē, kura nesen ieradusies ciematā, pārbaudīta tiek arī viņa un Lēnas draudzība.

Dzintra Šulce – Zvaigžņu vedējs

"Par ko šī grāmata? Par mīlestību. No velosipēda spieķiem darinātas adatas derēja, lai noadītu greznu kleitu pilngadības svētkiem. Mani bijušie skolasbiedri grāmatas lappusēs aizceļos atmiņās par to laiku un dzīvi, kad tikko iepazinām pasauli, kāda mums tolaik bija lemta." (Dzintra Šulce)

Džena Andersone – Manzeva nams

Latvijas Radio žurnāliste Anda Buševica: "Manzeva nams" ir visai biedējoša pasaule: darbā aizņemta sieviete kā daļu no darījuma saņem dzīvokli, kuru nav pat iepriekš apskatījusi. Ievācas tajā un pamazām saprot, ka ne jau viņa diktē noteikumus dzīvei šai namā. Manzeva nams ir kā sarežģīts mikrokosmos, kurš ierauj savā skaistajā un biedējošajā realitātē tā iemītnieku dzīves.

Ēvalds Valters – Rusiāde. Manas skatuves un kara gaitas

"[...] Iekārtojot piemiņas istabu, atradu ar rakstāmmašīnu rakstītas, iepriekš nekad npublicētas, Ēvalda Valtera atmiņas par skatuves un kara gaitām. Ar lielu interesi izlasīju un kopā ar Raitu Valteru nolēmām - jātop grāmatai. Tās ir atmiņas par strēlnieka

cīņām Pirmajā pasaules karā, par aktiera gaitām gan ierakumos, gan pēckara periodā." (Aina Sļisarenko).

Ilze Jansone – Pasaules troksnis

Autore ir radījusi pravietisku tekstu, viņa runā par neredzamo draudzi – par sievišķo klātbūtni baznīcā, kur sievietes pamazām tiek izstumtas no altāra gaismas. Bet varbūt tieši viņas ir tās, kuras Dievs saudzīgi nes tieši zem sirds. Vai Dievs vēl runā ar cilvēkiem, īpaši, ja tie studē Rīgā, Teoloģijas fakultātē? Un, ja Dievs ir vīrietis, vai tad vīrietis ir Dievs? Galvenais varonis Toms ir mācītājs ar stingru pārlicību un tirkīza rožukroni, Dievam viņš gatavs ziedot visu - arī tuvību, mīlestību un saprāta balsi. Šis stāsts ir par cilvēku, kurš atrod visas atbildes, bet zaudē tos, kas vēl spēj mīlēt. Darbs ir neticami cilvēcis un vienlaikus teoloģiski ass romāns par varu, ticību un klusumu, kas dažkārt ir skaļāks par jebkuru sprediķi.

Ilze Lāce – Plēšputnam līdzī

"Grāmatas apakšvirsrakstam ir divējāda nozīme. Lasītāji man bieži vien ir teikuši, ka gribētu, lai es uzrakstu romānu. Domāju, ka tas tomēr nav mans formāts – mani vairāk saista nozīmīgas epizodes varoņu dzīvē, kuras nevajag iestrādāt plašā vēstījumā. Bet šī nav arī tradicionālā īso stāstu grāmata. Otra nozīme - tās ir autores attiecības ar stāstu varoņiem, mīlestībai mijoties ar greizsirdību, dusmām ar prieku. Kā jau romānam pieder, saka autore.

Lelde Jauja – Šim stāstu krājumam es dodu četrarpus zvaigznes

Krājums ir pašironiska refleksija par moderno latviešu sievieti. Tas ir jauneklīgs, bet izsmalcinātā dzīves pieredzē un dramaturģiski pārdomātā struktūrā balstīts tekstu kopums, kurā autore lasītājam piedāvā atrast vai neatrast sevi. Neuzkrītoša attiecību analīze, ko sevī un ap sevi risina autores galvenās varones – pusmūža krīzes vai pusmūža miera skartas būtnes, ar dzīvi apmierinātas vai

samierinājušās sabiedrības pārstāves, vēlīnās jaunības vai vēlamā vieduma skartas modernās indivīdes.

GRĀMATAS PARASTAJĀ IESPIEDRAKSTĀ

Aleksandrs Vinters – Kāds vārds par dzīvi un ļaudīm Korejā

2025. gada oktobrī Seulā tika atklāts atkārtots Aleksandra Vintera 1899. gadā Jelgavā izdotās grāmatas “Vārds par dzīvi un ļaudīm Korejā” izdevums. Savulaik šis darbs kļuva par pirmo kultūras tiltu starp Latviju un Koreju. A. Vinters bija Krievijas impērijas armijas virsnieks, publicists un aktīvs Latvijas nacionālās kustības dalībnieks. Dzīvodams laikā, kad Krievijas impērija sacentās ar Japānu par ietekmi Tālo Austrumu reģionā, viņš pats atradās notikumu centrā. Vinters savā darbībā apvienoja militāro pieredzi ar plašu kultūras interesi, atstājot nozīmīgu ieguldījumu latviešu skatījumā uz citām tautām. Grāmata sniedz ieskatu Joseon dinastijas laika Korejā, aprakstot politiskos notikumus, karaļa galma tradīcijas un ikdienas dzīvi. Grāmata ir izdota paralēli latviešu, korejiešu un angļu valodā.

Evija Gulbe, Linda Lošina – Koko un Riko uzvedas kā eņģeļi

Šī ir jau trešā grāmata par žurku puišēlu raibajām gaitām. Dažbrīd viņi cenšas būt rātni kā eņģeļi – skat, pat pašdarinātus spārniņus plivina! Tomēr daudz labāk abiem draugiem padodas darīt blēņas, smieties līdz asarām, spēlēt futbolu, mieloties, svinēt, laiskoties zem bumbieres un pļāpāt par visu ko.

Ingo Zīgners – Mazais pūķis Kokosrieksts pie dinozauriem

Kokosrieksts, Matilde un Oskars sēž pie ugunsкура un spriež, kuri ir visbriesmīgākie dzīvnieki pasaulē. Kokosrieksts kaut kur lasījis, ka bīstamākie plēsēji, kas jēlkad staigājuši pa Zemes virsu, ir karaliskie tiranozauri, bet Oskars uzskata, ka salīdzinājumā ar aszobu pūķi tiranozauris ir tīrā niecība. Tā kā Kokosriekstam pieder lāzerfāzers, kas ļauj ceļot laikā, to var pārbaudīt - un draugi dodas

meklēt dinozaurus, kas dzīvojuši Pūķu salā pirms 65 miljoniem gadu. Sākas neticami piedzīvojumi...

Ingo Zīgners – Mazais pūķis Kokosrieksts un Dižais Burvis

Mazais pūķis Kokosrieksts netic savām acīm: viņa priekšā stāv kaza un apgalvo, ka esot noburts burvis! Kā tas var būt? Kokosrieksts ilgi neprāto un kopā ar savu draudzeni Matildi un noburto kazu dodas uz noslēpumaino Pudeļzemi, kur ieperinājies ļaunais burvis Kazbārdis. Vai Kokosriekstam izdosies atbrīvot labo burvi Pīlādzi no lāsta un izglābt Pudeļzemi?

Ingo Zīgners – Mazais pūķis Kokosrieksts un stiprie vikingsi

Vienu dienu Pūķu salas līcī iebrauc kuģis un izsēdina krastā kādu vīru ar lādi. Viņam galvā ir bruņucepure ar ragiem. Mazais pūķis Kokosrieksts, Matilde un Oskars netic savām acīm – tas ir vikings! Izrādās, ka Gudreds nav nemaz tik mežonīgs un bīstams, kā varētu domāt, turklāt viņš ir iekūlies nepatikšanās.

Latviešu grāmatniecības vēstures laika skala

Latviešu grāmatniecības vēstures laika skala ir vairāku pētnieku kopdarbs. Laika skala mūs aizved tajā pagātnes realitātē, kad sāka veidoties latviešu tauta, attīstot savu rakstu valodu un literatūru, tādēļ mēs pieminam personības, kas sāka šo gaitu, paši piederdami citām tautām un kultūrām. Rakstītā vārda dzimšana un attīstība ir nācijas tapšanas priekšnoteikums, – valoda ir bijusi un paliks viena no nācijas pamatvērtībām. Grāmatniecības vēsture ietver arī nozīmīgākos notikumus bibliotēku, laikrakstu un grāmatu izdošanas vēsturē. Šajā savstarpēji saistīto norisu hronikā kļūst redzami pavedieni, kas sasaista latviešu nacionālo kultūru un rakstīto vārdu ar citiem reģioniem un kultūrām. Ieraugot dažādu norisu ietekmes, kāda notikuma, izdevuma vai personības nozīme kļūst saprotama vien no laika attāluma. Laika skala ir ceļš, kas mūs tuvina pagātnei, padarot to uztveramu un saprotamu mūsdienu cilvēkam.

Latvijas Sarkanā grāmata. (6 sējumi)

Jaunā Latvijas Sarkanā grāmata ir pēdējās desmitgadēs plašākais un aktuālākais zinātniskais apkopojums par valstī retām, apdraudētām un izzudušām sugām, kas sabiedrībai, politikas veidotājiem un dabas aizsardzībā iesaistītajiem sniegs priekšstatu par šo sugu stāvokli Latvijā un palīdzēs veicināt šo sugu saglabāšanu. Latvijas Sarkanās grāmatas jaunais izdevums aptver sešus sējumus, kuros iekļauti 1069 sugu (to skaitā pasugu, populāciju u.c.) apraksti ne vien par retām, apdraudētām un Latvijā izzudušām sugām, bet arī par sugām, kuras ir gandrīz apdraudētas vai par kurām trūkst datu un informācijas izzušanas riska novērtēšanai.

Lilī Čina – Suņu ķermeņa valoda : rokasgrāmata visiem suņu mīļiem, kas vēlas saprast savus labākos draugus

Šī nelielā, bet vispusīgā grāmatiņa ir lielisks ilustrēts ceļvedis, kas palīdzēs pazīt un saprast smalkos vizuālos mājienus, ar kuriem jūsu mīlulis pauž savas izjūtas dažādās situācijās. Jo vairāk pamanīsim un ieklausīsimies cilvēka labāko draugu vēstījumā, jo labāk spēsim palīdzēt viņiem justies droši un laimīgi. Suņu ķermeņa valodas nianse ir grūti ietērt vārdos, tāpēc to palīdzēs saprast zīmējumi.

Luīze Pastore – Pēdējais ķēniņš

Šī ir sērijas "Mākslas detektīvi" 5. grāmata. Dienu pirms Ziemassvētkiem Teo uz ielas atrod kādu slepenu dienasgrāmatu. Mazā, melnā grāmatiņa vēsta par Rīgas pēdējo ķēniņu – kādu brīnumainu vīru, kurš reiz spējis ziemas salā staigāt basām kājām, dāvājis aklajiem redzi, ubagu bērnu drūmajās dienās uzzīmējis sauli pie debesīm un veicis citus brīnumus. Taču Rīgas ļaudis brīnumdarim netic – pašā Ziemassvētku priekšvakarā viņa brīnumi tiek izsmieti, viņa labie darbi tiek nozagti un viņš tiek atstāts viens bez naudas un azaida. Mākslas detektīvu komanda – Teo, Poga un

Komats – dodas glābt pēdējo Rīgas ķēniņu, taču viņiem būs jāatrisina vēl viens uzdevums – jāatrod arī kāda pavisam maziņa un miniatūra MiniPū!

Uldis Josts – Mani putni

Latviešu dzejnieka Ulda Josta dzejoļu krājums.

GRĀMATAS KRIEVU VALODĀ

Витаутас Гудонис – Слепой, удививший мир : Василий Ерошенко

В книге рассказывается о жизни и творчестве писателя – символиста, эсперантоведа, учителя слепых, гуманиста, переводчика, музыканта, певца, шахматиста и полиглота Василия Ерошенко. Этот человек, потерявший зрение в детстве, объездил много стран мира, создал много сказок и легенд. Он является одним из самых выдающихся незрячих людей двадцатого века. Книга издана параллельно на русском и украинском языках.

*Informāciju sagatavoja:
Komplektēšanas un apstrādes nodaļas
vecākais bibliotekārs Viktors Suņonkovs*